

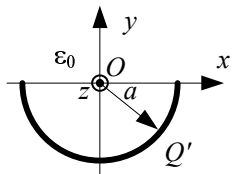
Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Употреба калкулатора није дозвољена. Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, уцртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)										КОЛОКВИЈУМ	
Група са предавања		Индекс година/број		Презиме и име							
П1 П2 П3		/								УКУПНО ИСПИТ	
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ					ОЦЕНА
1	2	3	4	5	6	Укупно	1	2	Укупно	УКУПНО ПОЕНА	

ПИТАЊА

1. На слици је приказано линијско наелектрисање, константне подужне густине Q' , расподељено дуж полукруга полупречника a . Средина је вакуум. Одредити (а) електростатички потенцијал у центру полукруга (у односу на референтну тачку у бесконачности) и (б) вектор јачине електричног поља у центру полукруга.

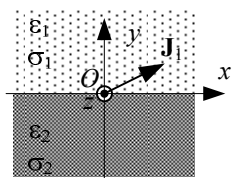

(а)	
(б)	

2. Полупречник унутрашњег проводника коаксијалног вода је $a = 1 \text{ mm}$, а унутрашњи полупречник спољашњег проводника је $b = a\sqrt{e}$ (e је основа природних логаритама). Релативна пермитивност диелектрика вода је $\epsilon_r = 4$. Дужина вода је $l = 2 \text{ m}$. Вод је на једном крају прикључен на извор сталног напона $U = 3 \text{ kV}$, а други крај вода је отворен. Израчунати електричну енергију акумулирану у овом воду. Занемарити ефекте крајева.

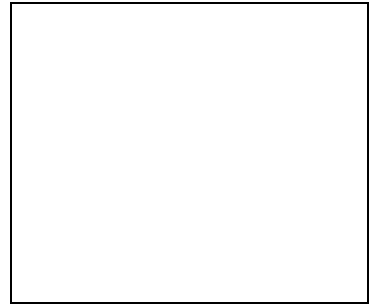
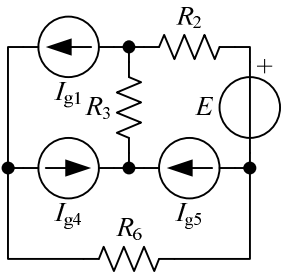

3. На слици је приказана раздвојна површ две линеарне средине, параметара $\sigma_1 = 4 \text{ S/m}$ и $\epsilon_{r1} = 80$, односно $\sigma_2 = 1 \text{ S/m}$ и $\epsilon_{r2} = 20$. Познат је вектор густине стационарне струје у првој средини непосредно изнад раздвојне површи, $\mathbf{J}_1 = (4\mathbf{i}_x + 2\mathbf{i}_y) \text{ A/m}^2$. Израчунати (а) вектор густине струје у другој средини непосредно испод раздвојне површи, и (б) површинску густину слободног наелектрисања на раздвојној површи.

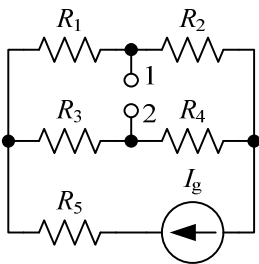
(а)		(б)	

4. За коло сталне струје приказано на слици познато је $I_{g1} = 10 \text{ mA}$, $I_{g4} = 20 \text{ mA}$, $I_{g5} = 30 \text{ mA}$ и $R_2 = 100 \Omega$. Израчунати снагу отпорника R_2 .

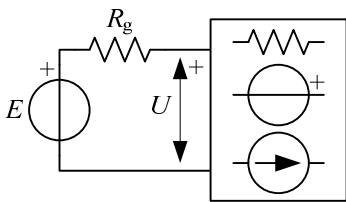
5. За коло сталне струје приказано на слици познато је $I_g = 18 \text{ mA}$, $R_1 = R_5 = 100 \Omega$, $R_2 = 400 \Omega$ и $R_3 = R_4 = 200 \Omega$.

- (а) Нацртати шему Тевененовог генератора у односу на прикључке 1 и 2 и означити потребне референтне смерове.
 (б) Одредити параметре Тевененовог генератора.

(а)	(б)

6. Електромоторна сила реалног напонског генератора приказаног на слици је $E = 12 \text{ V}$, а унутрашња отпорност је $R_g = 0,2 \Omega$. Генератор је прикључен на произвољну мрежу. (а) Скицирати зависност снаге тог реалног генератора од напона U . (б) У ком опсегу напона се тај реални генератор заиста понаша као генератор? (в) Колика је максимална снага генератора и (г) при којем напону?

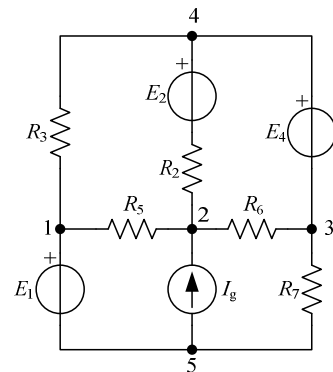

(а)	(б)	(в)	(г)

ЗАДАЦИ

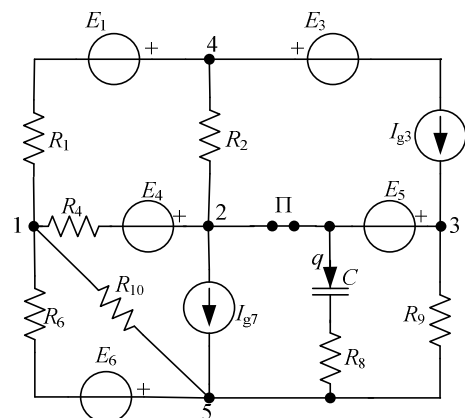
1. (Задатак се ради полазећи од прве стране вежбанке)

За коло сталне струје са слике познато је $E_1 = 12 \text{ V}$, $E_2 = 42 \text{ V}$, $E_4 = 18 \text{ V}$, $R_2 = 200 \Omega$, $R_3 = 280 \Omega$, $R_5 = 300 \Omega$, $R_6 = 1 \text{ k}\Omega$ и $R_7 = 200 \Omega$. Снага идеалног напонског генератора E_4 је $P_{E_4} = -810 \text{ mW}$. Израчунати струју струјног генератора I_g и снагу коју развија.

2. (Задатак се ради полазећи од последње стране вежбанке)

За коло приказано на слици познато је $E_1 = E_3 = 5 \text{ V}$, $E_5 = 10 \text{ V}$, $E_6 = 2 \text{ V}$, $I_{g3} = 5 \text{ mA}$, $I_{g7} = 10 \text{ mA}$, $R_1 = R_2 = R_6 = R_{10} = 1 \text{ k}\Omega$, $R_4 = 6 \text{ k}\Omega$, $R_8 = 0,5 \text{ k}\Omega$, $R_9 = 2 \text{ k}\Omega$ и $C = 200 \mu\text{F}$. Прекидач П је затворен и у колу је успостављено стационарно стање. По отварању прекидача кроз кондензатор протекне $q = 2,8 \text{ mC}$. Израчунати електромоторну силу E_4 .

Питања и задаци ће бити прегледани само уколико се налазе на одговарајућим местима.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1 ОДРЖАНОГ 19. ЈАНУАРА 2013. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. (а) $V = \frac{Q'}{4\epsilon_0}$. (б) $\mathbf{E} = \frac{Q'}{2\pi\epsilon_0 a} \mathbf{i}_y$. Видети и примере са слика 1.28 и 1.39б уџбеника Основи електротехнике, 1. део, као и задатке 28 и 56 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 1. део.

2. $W_e = \frac{1}{2} C' U^2 = \frac{\pi\epsilon_r\epsilon_0}{\ln \frac{b}{a}} U^2 \approx 4 \text{ mJ}$. Видети и пример на страни 139 уџбеника Основи електротехнике, 1. део, као и задатак

204 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 1. део.

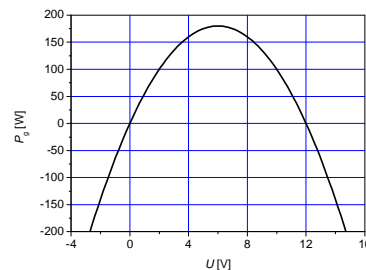
3. (а) $\mathbf{J}_2 = \left(\frac{\sigma_2}{\sigma_1} J_{1x} \mathbf{i}_x + J_{1y} \mathbf{i}_y \right) \text{ A/m}^2 = (\mathbf{i}_x + 2\mathbf{i}_y) \text{ A/m}^2$, (б) $\rho_s = \left(\frac{\epsilon_1}{\sigma_1} - \frac{\epsilon_2}{\sigma_2} \right) J_{1y} = 0$. Видети стране 35-37 уџбеника Основи електротехнике, 2. део.

4. $P_{R_2} = 160 \text{ mW}$. Видети и пример са слике 2.104в уџбеника Основи електротехнике, 2. део.

5. $E_{T21} = 1,2 \text{ V}$, $R_T = 200 \Omega$.

6. (а) $P_g = \frac{EU - U^2}{R_g}$, као на слици. (б) $0 < U < 12 \text{ V}$. (в) $P_{g \text{ max}} = \frac{E^2}{4R_g} = 180 \text{ W}$.

(г) $U = 6 \text{ V}$.

ЗАДАЦИ

1. Струја струјног генератора је $I_g = 60 \text{ mA}$, а снага коју развија је $P_{I_g} = 180 \text{ mW}$.

2. Електромоторна сила је $E_4 = -18 \text{ V}$. Видети и задатак 365 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 2. део.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА БИЋЕ ОБЈАВЉЕНИ ДО 22. ЈАНУАРА У 21 ЧАС.
- УВИД У ЗАДАТКЕ У ЛАБОРАТОРИЈИ 95а, САМО ЗА КАНДИДАТЕ КОЈИ НИСУ ПОЗВАНИ НА УСМЕНУ ПРОВЕРУ, 23. ЈАНУАРА ОД 8:00 ДО 9:00 ЧАСОВА.
- УСМЕНА ПРОВЕРА ПОЧИЊЕ 23. ЈАНУАРА У 9:00 ЧАСОВА, ПРЕМА РАСПОРЕДУ КОЈИ ЋЕ БИТИ НАКНАДНО ИСТАКНУТ.

Са предмета Основи електротехнике